

KOMISIJA EUROPSKIH ZAJEDNICA

**Brisel, 6.10.2008.
SEC(2008) 2550**

RADNI DOKUMENT OSOBLJA KOMISIJE

Priložen uz

**Zelenu knjigu o teritorijalnoj koheziji
Pretvaranje teritorijalne raznolikosti u prednost**

{COM (2008) 616 final}

SADRŽAJ

1.	Teritorijalna kohezija u državama članicama.....	3
1.1.	Razumijevanje pojma i njegove ključne sastavnice.....	3
1.2.	Instrumenti politike teritorijalne kohezije.....	3
2.	Teritorijalna kohezija u Europskom fondu za regionalni razvoj (ERDF) i Kohezijski programi iz razdoblja 2000. – 2006.....	5
3.	Definicije teritorija.....	6
3.1.	Obrazac naseljenosti.....	6
3.1.1.	Aglomeracije: Urbana revizija veće urbane zone (LUZ).....	6
3.1.2.	Gradovi s najmanje 100.000 stanovnika.....	6
3.1.3.	Gradovi s između 50.000 i 100.000 stanovnika.....	7
3.1.4.	Mala i srednja mjesta.....	7
3.2.	Klasifikacija urbanih i ruralnih mjesta Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD).....	7
3.3.	Metro regije koje se temelje na funkcionalnim urbanim područjima.....	8
3.4.	Otočne regije.....	8
3.5.	Planinske regije.....	9
3.6.	Rijetko naseljene regije.....	9
3.7.	Granične regije.....	9
4.	Definicije pokazatelja.....	9
4.1.	Kombinirana blizina prirodnim područjima.....	9
5.	Popis karata.....	10
6.	Tablice spomenute u Priopćenju.....	24

RADNI DOKUMENT OSOBLJA KOMISIJE

Priložen uz

Zelenu knjigu o teritorijalnoj koheziji Pretvaranje teritorijalne raznolikosti u prednost

1. TERITORIJALNA KOHEZIJA U DRŽAVAMA ČLANICAMA

U svibnju 2007. godine Komisija je svakoj državi članici dostavila upitnik radi ispitivanja razumijevanja pojma teritorijalne kohezije i načina njezine provedbe širom EU¹. Iako države članice u rijetkim slučajevima imaju politiku pod imenom 'teritorijalna kohezija', većina tih država ima politike ili elemente politika koje smatraju relevantnim po ovom pitanju.

1.1. Razumijevanje pojma i njegove ključne sastavnice

Politike koje se odnose na osiguravanje teritorijalne kohezije usredotočene su na održivo korištenje specifičnih teritorijalnih značajki koje mogu smanjiti različitosti i povećati konkurentnost. U europskom kontekstu, smatra se da cilj teritorijalne kohezije nadopunjuje, ili potkrepljuje, ekonomsku i socijalnu koheziju.

Glavne se sastavnice politike teritorijalne kohezije razlikuju, no postoji nekoliko sastavnica koje su svima zajedničke. Svi su odgovori na upitnik na jedan ili drugi način navodili poštivanje teritorijalne raznolikosti, razvoj teritorijalnog potencijala i teritorijalnu konkurentnost. Također je dana opća suglasnost glede važnosti dostupnosti (putem infrastrukture i do javnih usluga) kao i održivosti. Jedna trećina država članica smatrala je da su pojedine značajke različitih mjesta važne. Također je spomenut teritorijalni identitet, osjećaj pripadnosti određenim mjestima – kao element teritorijalnog potencijala kojeg je nemoguće izmjeriti.

1.2. Instrumenti politike teritorijalne kohezije

Upravljanje igra važnu ulogu u osiguravanju teritorijalne kohezije. Neke države članice čak su, pozivajući se na Teritorijalnu agendu, definirale teritorijalnu koheziju kao trajan i kooperativan proces koji obuhvaća razne nositelje interesa uključene u teritorijalni razvoj (upravljanje teritorijem). *Teritorijalna suradnja* i općenito umrežavanje (ili konkretnije, cilj Europske teritorijalne suradnje) smatra se ključnim instrumentom, iako se Europsko grupiranje za teritorijalnu suradnju (EGTC) relativno malo spominjalo.

Razvijanje upravnih struktura (teritorijalna organizacija) također je vezano uz pitanje upravljanja: postoje primjeri struktura koje prelaze upravne i institucionalne granice kako bi se bolje odrazile funkcionalne stvarnosti ili udružili interesi za zajedničke razvojne ciljeve. U Danskoj je reforma lokalne uprave bila vezana uz usklađenje prostorno planiranje (uspostava tijela za planiranje za urbano ali i ruralno područje), dok su u Finskoj lokalna reforma i reorganizacija usluga imale cilj smanjiti trošak opskrbe u perifernim područjima i manjim općinama.

¹ Detaljniji sažetak upitnika bit će objavljen tijekom 2009. godine.

Međuopćinska suradnja i koordinacija u Francuskoj

Kao odgovor na teritorijalnu fragmentaciju, Država je ohrabrila razvoj veza između općina. U Francuskoj postoje dva pristupa mjerama u javnome sektoru: jedan se temelji na približavanju javnih službi ljudima koji koriste njihove usluge, polazeći od pojmova jednakosti i učinkovitosti vezanim za proizvodnju usluga na proporcionalnoj razini (međuopćinsko upravljanje). Drugi pristup odnosi se na regionalni razvoj, a uvodi pojmove strategije, sudjelovanja i konkurentnosti (međuopćinski projekti).

Razvoj međuopćinskog upravljanja ubrzan je zakonom donesenim 12. srpnja 1999. godine o jačanju i pojednostavljenju suradnje između općina. Dana 1. siječnja 2007. godine, preko 91% općina koje pokrivaju 85.5% francuske populacije činile su dio grupiranja općina s pravom dizanja poreza.

Međuopćinski pristup prelazi upravne granice radi pripreme razvojnih projekata koji su važni za pojedino područje s geografskog, ekonomskog i socijalnog gledišta.

Upravna reforma temeljena na upravljanju: koordinirani ekonomski i prostorni razvoj – danski primjer

U tek reformiranoj strukturi regionalnog razvoja, u Danskoj djeluju dva usporedna partnerska procesa:

- regionalna vijeća koja pripremaju planove prostornog razvoja u suradnji s općinskim vijećima, poslovnim predstavnicima i ostalim sudionicima, pokrivajući sve dijelove regije
- skupovi o regionalnom razvoju koji okupljaju predstavnike poslovne zajednice, obrazovne i istraživačke ustanove i socijalne partnere kao i lokalne i regionalne vlasti, a koji služe kao ključne točke za inicijative rasta i provedbu globalizacijske strategije Vlade.

Dva su procesa povezana na način da bi svaki skup o razvoju trebao dati preporuke regionalnim vijećima glede podrške projektima poslovnog razvoja kao i Državi glede korištenja strukturnih fondova, dok bi svako regionalno vijeće moralo temeljiti svoj plan prostornog razvoja na strategiji poslovnog razvoja dogovorenoj na skupu.

Teritorijalni aspekti sektornih politika i njihova koordinacija također su spomenuti kao presudni elementi teritorijalne kohezije. Politike država članica koje se najviše odnose na teritorij bave se prijevozom, telekomunikacijama, održivim razvojem i okolišem. U nekim državama članicama postupak programiranja kohezijske politike potiče veće pridavanje pažnje teritorijalnim aspektima u sektornim politikama i boljoj koordinaciji između njih. U nekim slučajevima, sektorne i regionalne mjere međusobno se nadopunjuju i koordinirane su u programima polova rasta. Shodno tome, policentrični teritorijalni razvoj i pojam polova rasta također su navedeni kao važni elementi politike teritorijalne kohezije.

Gotovo sve države članice izradile su neku vrstu nacionalnih prostornih planova (Belgija, Španjolska i Ujedinjeno Kraljevstvo bile su iznimke radi nepostojanja nadležnosti za ove planove na nacionalnoj razini) te su oni pod snažnim utjecajem EU (primjerice Politika europske sigurnosti i obrane - ESDP i prilagođeni vremenski okvir za programiranje

Strukturnih fondova). Bez obzira na kohezijsko programiranje EU, mnogi ispitanici smatraju prostorno planiranje najjačim mehanizmom na nacionalnoj razini za koordinaciju među sudionicima u različitim sektorima i upravnim razinama (pr. *schema directeur* – glavni plan - u Briselskoj regiji). Ograničena se pažnja, međutim, pridaje praćenju teritorijalnih trendova i teritorijalnog učinka intervencije (bez prevelikog korištenja osmatrača i pokazatelja).

2. TERITORIJALNA KOHEZIJA U EUROPSKOM FONDU ZA REGIONALNI RAZVOJ (ERDF) I KOHEZIJSKI PROGRAMI IZ RAZDOBLJA 2000. - 2006. GODINE

Kako bi se poboljšalo razumijevanje vrsta intervencija koje se financiraju u različitim tipovima regija, izrađena je studija kojom su se analizirale preuzete zadaće projekata Europskog fonda za regionalni razvoj (ERDF) i Kohezijskog fonda u NUTS3 regijama². Preliminarni rezultati ove studije predstavljani su u daljnjem tekstu. Budući da istovjetne informacije nisu dostupne za Europski fond za garancije u poljoprivredi (EAGF) i Europski socijalni fond (ESF), rezultati pokrivaju samo dio, čak i najveći dio, kohezijske politike.

U periodu 2000. do 2006., iznos potpore (pomoć po osobi) u regijama sa statusom Cilj 1 bio je uvelike sličan u metropolitanskim, srednjim i ruralnim regijama blizu nekog grada. Međutim, u udaljenim ruralnim regijama, gdje je BDP po stanovniku u prosjeku bio uvelike ispod prosjeka EU, iznos potpore bio je gotovo dvostruk nego u drugim krajevima. U NUTS3 regijama koje ispunjavaju uvjete, a nemaju status Cilj 1, iznos potpore bio je oko 50% veći u ruralnim regijama nego u drugim.

Europski fond za regionalni razvoj i Kohezijski fond stoga su pomogli svim tipovima regija i s većim iznosima u (udaljenim) ruralnim regijama, pomažući im u suočavanju s teritorijalnim izazovima i poboljšanju kohezije.

Prosječni godišnji iznos potpore Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda tijekom 2000.-2006. u Eurima po stanovniku		
	Regije sa statusom Cilj 1	Regije koje ispunjavaju uvjete, a nemaju status Cilj 1
Urbana regija	124	23.8
Srednja regija	115	18.6
Ruralne regije blizu nekog grada	88	29.6
Ruralne udaljene regije	183	34.1
Prosjek	118	21.8

Napomena nisu uključene NUTS3 regije koje nisu ispunile uvjete
Za 10 NMS razmatralo se razdoblje samo od 2004.-2007.

² *Završno izvješće – Regionalna potrošnja Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda. 2008* SWECO. Izvješće (kao i osnovni podatci u lako razumljivom obliku i mogu se pretraživati) može se pronaći na: http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/evaluation/evaluation_en.htm

Iznos potpore obuhvaćene statusom Cilj 1 također je bio visok za planinske i otočne regije.

Prosječni godišnji iznos potpore Europskog fonda za regionalni razvoj i Kohezijskog fonda tijekom 2000.-2006. u Eurima po stanovniku		
	Regije sa statusom Cilj 1	Regije koje ispunjavaju uvjete, a nemaju status Cilj 1
Planinske regije	165	23.3
Otočne regije	167	50.4

Slični financijski podatci nisu dostupni za trenutno razdoblje programiranja. Međutim, pregled nacionalnih strategija ukazuje da je rijetko koja država članica primijenila sveobuhvatni i integrirani okvir kako bi se osiguralo vođenje računa o teritorijalnom kontekstu pri utvrđivanju načina potrošnje fondova.

3. DEFINICIJE TERITORIJA

Glavni cilj kohezijske politike jest smanjiti nejednakosti između regija, definiranih na razini NUTS2, razini na kojoj su također određeni uvjeti koji se moraju ispuniti za dobivanje potpore (iako ne za Kohezijski fond) te distribucija financijskih sredstava, iako se operativni programi mogu izraditi na višoj razini (ili NUTS1 ili nacionalnoj).

Jedna od najzanimljivijih ideja koja proizlazi iz pojma teritorijalne kohezije jest mogućnost postojanja drugih teritorijalnih razina (unutar-regionalnih ili supraregionalnih) koje bi mogle biti relevantne za političku intervenciju. Drugi dio Zelene knjige se stoga temelji na kvalitetnije definiranoj jedinici nego NUTS2. Doista, Zelena knjiga koristi različite klasifikacije NUTS3 regija u analizi obrazaca naseljenosti. Ovaj dio ukratko objašnjava kako su oni nastali.

3.1. Obrazac naseljenosti

Obrazac naseljenosti temelji se na tri vrste područja:

3.1.1. Aglomeracije: Urbana revizija veće urbane zone (LUZ)

Sve veće urbane zone bile su definirane putem Eurostata u suradnji s Nacionalnim institutima za statistiku. Cilj je bio pronaći grupu jedinica LAU2 (lokalne upravne jedinice na razini 2, prije poznate kao NUTS5) koja najbolje odgovara području dnevne migracije ili funkcionalnom urbanom području.

Princip se temelji na činjenici ako jedna LAU2 ima najmanje 20% dnevnih migracija u središnji dio grada, tad je ona uključena u veću urbanu zonu (LUZ). U nekim slučajevima središnji dio grada sadrži više LAU2, ovisi o gustoći poslova. U gusto naseljenim konurbacijama, jedna veća urbana zona može uključivati više gradova, kao što je slučaj u području Ruhra³.

³ Za više informacija vidi www.urbanaudit.org i ec.europa.eu/eurostat.

3.1.2. *Gradovi s najmanje 100.000 stanovnika*

Urbana revizija obuhvaća sve gradove EU s preko 100.000 stanovnika. Ovi su se gradovi odredili uporabom usklađenog pristupa širom EU kao cjeline, uzimajući u obzir slučajeve gdje je grad dio velike LAU2 i one gdje se grad širi kroz više LAU2. Posljedica toga jest da ovaj pristup ispravlja iskrivljene prikaze koji su nastali predstavljanjem samo gustoće naseljenosti (kao što je slučaj sa OECD-om) ili veličine pojedinačnih LAU2 (kao što je slučaj s UN-om).

3.1.3. *Gradovi s između 50.000 i 100.000 stanovnika*

Urbana revizija uključuje 121 mjesta i gradova s populacijom od između 50.000 i 100.000 stanovnika, ali nipošto ne uključuje sve od njih. Kao rezultat toga, podaci za ove gradove morali su se nadopuniti s drugim izvorom informacija: urbanim morfološkim zonama (UMZ), definiranim od Europske agencije za okoliš, nadopunjenih populacijskom koordinatnom mrežom Zajedničkog istraživačkog centra (JRC) u kombinaciji s koordinatnom mrežom populacije registrirane u Švedskoj i Finskoj⁴

Ovi izvori informacija omogućuju određivanje urbanih morfoloških zona kod populacija između 50.000 i 100.000 koje trenutno nisu zabilježene urbanom revizijom. Urbane morfološke zone⁵ imaju iste prednosti kao gradovi pod urbanom revizijom u smislu da mogu odrediti gradove unutar velike LAU2 ili jedan grad koji se prostire kroz nekoliko LAU2.

3.1.4. *Mala i srednja mjesta*

Mala i srednja mjesta s populacijom između 5.000 i 50.000 također su se odredila korištenjem urbanih morfoloških zona i populacijskih koordinatnih mreža kao i pozivanjem na ESPON-ov projekt, „*Uloga malih i srednjih gradova*“⁶.

Prednost ovoga pristupa jest da omogućuje bolje iznijansiran i realističan podatak o udjelu populacije koji obitava u nekom urbanom području. Primjerice, dokument *Izgleđi za urbanizaciju svijeta, Revizija 2005*, procjenjuje da 73% populacije EU27 živi u urbanoj LAU2, dok ovdje usvojeni pristup donosi procjenu od 57% populacije EU koja živi u gradovima ili aglomeracijama s iznad 50.000 stanovnika i još 14% populacije koja živi u malim i srednjim mjestima.

3.2. **Klasifikacija urbanih i ruralnih mjesta Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD)**

Klasifikacija urbanih i ruralnih mjesta Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) sadrži tri koraka:

Prvi se korak sastoji od klasifikacije LAU2 kao ruralnog područja ako njihova gustoća

⁴ Za dodatne informacije vidi “Udaljene ruralne regije: Kako blizina grada utječe na rezultate ruralnih regija“, *Regional Focus 1/2008*.

⁵ Nedostatak urbanih morfoloških zona jest taj da postoji vrlo malo dostupnih podataka o njima stoga što ne odgovaraju niti jednom upravnom području.

⁶ Vidi www.espon.eu

populacije iznosi ispod 150 stanovnika po četvornom kilometru.

Drugi korak sastoji se od pridruživanja ove niže razine u NUTS3 regije i njihovog klasificiranja kao pretežno urbanih, srednje i pretežno ruralnih, korištenjem postotka populacije koja živi u lokalnim ruralnim jedinicama.

NUTS3 regija klasificira se kao:

- Pretežno urbana (PU), ako je udio populacije koji živi u ruralnim lokalnim jedinicama ispod 15%;
- Srednja (IN), ako je udio populacije koji živi u ruralnim lokalnim jedinicama između 15% i 50%;
- Pretežno ruralna (PR), ako je udio populacije koji živi u ruralnim lokalnim jedinicama viši od 50%

U trećem koraku razmatra se veličina urbanih središta:

- Regija klasificirana kao pretežno ruralna putem koraka 1 i 2 postaje srednja ako sadrži urbano središte s više od 200.000 stanovnika predstavljajući najmanje 25% populacije regije.

Prema četvrtom Kohezijskom izvješću, pretežno ruralne regije dijele se prema vremenu putovanja do najbližega grada s 50.000 ili više stanovnika. Ako više od polovice populacije živi na udaljenosti od preko 45 minuta vožnje, regija se klasificira kao udaljena, u drugom slučaju se klasificira kao regija u blizini grada⁷.

3.3. Metro regije koje se temelje na funkcionalnim urbanim područjima

Za analizu metropolitanskih regija korištenjem podataka NUTS3, stvorene su metro regije na temelju Većih urbanih zona Urbane revizije (vidi gornji tekst). Kako bi bili sigurni da metro regije dovoljno dobro predstavljaju veliku različitost gradova i njihove veličine u državama članicama EU, bile su uključene sve Veće urbane zone s više od 250.000 stanovnika.

Kako bi odredili koje NUTS3 regije uključiti u metro regiju, korišten je granični prag od 40% ili više. U većini slučajeva NUTS3 regije imale su puno veće udjele svoje populacije koja živi unutar Većeg urbanog područja. Kako bi se osiguralo uključivanje svih aglomeracija s iznad 250.000 stanovnika, u manje su slučajeva dodane NUTS3 regije koje sadrže Veće urbano područje s više od 250.000 stanovnika, ali koje sadrže manje od 40% svoje populacije u samom Većem urbanom području. (vidi Kartu 3.2)

Budući da je ovo funkcionalna, a ne fizička ili morfološka definicija, metro regije sadrže područja s niskom gustoćom populacije. Kao rezultat toga, mali je broj NUTS3 regija klasificiranih kao pretežno ruralne od strane OECD-a uključen u metro regije. Primjerice, metropolitanska regija Poznanja uključuje okolnu regiju Poznanski, koju OECD-ov pristup klasificira kao ruralnu.

⁷ Za više informacija vidi Regional Focus 1/2008 „Udaljene ruralne regije: Kako blizina grada utječe na rezultate ruralnih regija“
http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/study_en.htm

Potrebno je provesti dodatna istraživanja kako bi pronašli odgovarajuću metodu za kombiniranje metropolitanskih regija s klasifikacijom ruralnih regija.

3.4. Otočne regije

U analitičke svrhe otočne se regije definiraju kao NUTS3 regije potpuno sastavljene od jednog ili više otoka, s time da se otok definira na temelju kriterija korištenih u Eurostatovom izdanju „*Prikaz otoka*“ i u studiji Glavne uprave za regionalnu politiku (DG REGIO) o otočnim regijama 2003-2004. Ovi kriteriji su slijedeći:

- Minimalna površina od 1 kilometra kvadratnog
- Minimalna udaljenost između otoka i kopna od 1 km
- Broj stalno nastanjenih osoba je 50 ili više
- Nema nepomične veze (most, tunel ili nasip) između otoka i kopna
- Na otoku se ne nalazi glavni grad države članice

3.5. Planinske regije

Planinske regije definirane su kao NUTS3 regije s najmanje 50% svoje populacije koja živi u topografski definiranim planinskim područjima, kako je određeno u studiji Glavne uprave za regionalnu politiku (DG REGIO) o planinskim područjima u Europi (2004)⁸

3.6. Rijetko naseljene regije

Rijetko naseljena područja definirana su kao NUTS3 regije s gustoćom naseljenosti manjom od 12.5 stanovnika po četvornom kilometru⁹.

3.7. Granične regije

Unutarnje granične regije definirane su kao NUTS3 regije koje ispunjavaju uvjete za prekograničnu suradnju na temelju Strukturnih fondova 2007.-2013.

Vanjske granične regije definirane su kao NUTS3 regije koje ispunjavaju uvjete za prekograničnu suradnju na temelju Instrumenta pretprijetne pomoći (IPA) ili Europskog instrumenta za susjedstvo i partnerstvo (ENPI).

⁸ Klasifikacija se temelji na nadmorskoj visini, nagibu, lokalnom usponu i kontrastu temperature

⁹ Vidi odlomak 30.b Smjernica o nacionalnoj regionalnoj potpori za 2007.-2013. (2006/C 54/08)

4. DEFINICIJE POKAZATELJA

4.1. Kombinirana blizina prirodnim područjima

Ovaj se pokazatelj temelji na blizini:

- Vodenih tijela
- Područja Natura 2000
- Prirodna područja definirana CORINE bazom podataka o pokrovu zemljišta koja uključuje zelene urbane objekte, objekte za razonodu i sport, šume, djelomično prirodna područja i močvarna tla. Ne uključuje poljoprivredno zemljište.

Kombinirani pokazatelj jest prosjek triju pokazatelja blizine. Svaki od triju pokazatelja računa se na sličan način:

- (1) Svakoj ćeliji koja predstavlja 1 km u koordinatnoj mreži dodjeljuje se vrijednost koja je obrnuto razmjerna s udaljenošću do svih prirodnih područja u radijusu od 10 km. Ako je prirodno područje udaljeno više od 10 km, tada vrijednost iznosi nula.
- (2) Svaka ćelija koja predstavlja 1 km u koordinatnoj mreži ponderirana je na temelju njezine populacije kako bi se dobio ponderirani prosjek populacije po NUTS3 regiji.

Neki elementi u koordinatnoj mreži sadrže i područja s vodom i Natura 2000 područja ili prirodna područja i Natura 2000 područja, u tom se slučaju dvostruko računaju jer se mogu smatrati dvostruko atraktivnim.

5. POPIS KARATA

- (1) Potencijalni BDP (prema paritetu kupovne moći), 2005.
- (2) Promjena u BDP-u po stanovniku prema paritetu kupovne moći na razini NUTS3, 1995.-2004.
- (3) Tipologija urbanih-ruralnih područja NUTS3 regija
- (4) Promjena u udjelu BDP-a metro regija, 1995.-2004.
- (5) Podnositelji prijava za patente Europskom uredu za patente (EPO), prosjek 2004.-2005.
- (6) Blizina prirodnim područjima
- (7) Emisija čestica 2.5, 2006.
- (8) Prometna učinkovitost između glavnih urbanih aglomeracija u kilometrima na sat
- (9) Dostupnost putničkih letova, 2006.
- (10) Teretni prijevoz, 2006.
- (11) Granične raznolikosti u BDP po stanovniku (prema paritetu kupovne moći), 2004.
- (12) BDP po stanovniku (u Eurima) u EU i okolnim regijama, 2004.
- (13) Rast populacije u EU i okolnim regijama, 2000.-2005.

(karta)

Kanarski otoci
Gvajana
Azorski otoci

Potencijalni BDP (prema paritetu kupovne moći), 2005.

Potencijalni BDP u u radijusu od 100 km:
broj lokalne populacije izračunat
metodom težinskog usrednjenja inverzne
udaljenosti * lokalni BDP po stanovniku
(Indeks EU27=100)

Izvori: Eurostat, REGIO-GIS

(karta)

**Promjena u BDP-u po stanovniku prema paritetu kupovne moći na razini NUTS3,
1995.-2004.**

Razlika u indeksu, EU-27=100

Izvor: Eurostat

(karta)

Tipologija urbanih-ruralnih područja NUTS3 regija

pretežno urbane regije
srednje regije
pretežno ruralne regije, blizu grada
pretežno ruralne, udaljene regije
bez podataka

Blizu grada: najmanje 50%
populacije u regiji živi na
udaljenosti manjoj od 45 minuta
vožnje cestom do grada s najmanje
50000 stanovnika.

Izvori: OECD (izmijenjena
klasifikacija 2007.), Eurostat,
EuroGeographics, EEA, JRC,
REGIO-GIS

(karta)

Promjena u udjelu BDP-a metro regija i urbanih regija, 1995.-2004.

Ukupni % promjene regionalnog udjela

(karta)

Podnositelji prijava za patente Europskom uredu za patente (EPO), prosjek 2004.-2005.

Izumitelji po jednom milijunu stanovnika

EU27= 273

Broj izumitelja po prijavama patenata,
ukupno zbrojeni na razini NUTS3.

Nema podataka

Izvori: OECD REGPAT baza podataka,
svibanj 2008., Eurostat, DG REGIO

(karta)

Kombinirani pokazatelji blizine prirodnim područjima

Indeks, EU 27= 100

Nema podataka

EU27= 100

Napomena: prosječna blizina Nuts3 izmjerena na razini ćelija koje predstavljaju 1 km u koordinatnoj mreži, te ponderirana prema populaciji

Izvori: CORINE baza podataka o pokrovu zemljišta 2000 (EEA), područja Natura 2000 (DG ENV).

Disagregacijska mreža populacije (JRC) od strane REGIO_GIS

(karta)

Emisija čestica 2.5, 2006.

Mg

Izvor: EMEP

Visoka : 49632

Niska: 0

Nema podataka

(karta)

Prometna učinkovitost između glavnih urbanih aglomeracija

Izvori: Eurostat, udruženje EuroGeographics,
REGIO-GIS

(karta)

Dostupnost putničkih letova, 2006.

Kumulirani dnevni broj putničkih letova
dostupnih unutar 90 minuta putovanja
cestom

vrijeme putovanja do najbližeg aerodroma
Nema podataka
Zračna luka

(karta)

Teretni prijevoz, 2006.

Prijevoz robe po lukama (1000 tona)

Roba koja se prevozi na kamionima
na međunarodnim putovanjima (1000
tona)

Nema podataka

Izvor: Eurostat

(karta)

Granične raznolikosti u BDP po stanovniku (prema paritetu kupovne moći), 2004.

BDP po stanovniku (prema kupovnoj moći), 2004.

Kvocijent BDP-a po stanovniku na
obje strane granice

Indeks, EU 27= 100

(karta)

BDP po stanovniku (Euro), 2005.

Indeks, EU-27= 100

Izvori: Eurostat, Svjetska banka, UNSD, NSI,
procjene DG REGIO

Albanija:2004.; Palestina, Ukrajina, Bjelorusija:
2003; Turska: 2001; Rusija: 2002

Nema podataka

(karta)

Rast populacije, 2000.-2005.

Godišnji prosjek % promjena

Nema podataka

EU, EFTA i zemlje kandidati; NUTS2 razina ili istovjetna
Alžir, Egipat, Izrael, Jordan, Maroko, Sirija, Tunis, Libija, Bjelorusija, Ukrajina, Rusija: GAUL razina 1
Palestina: GAUL razina 0
Ostale zemlje: nacionalne razine

Tunis, Ukrajina: 2003., 2007.
Egipat: 1996., 2006.
Izrael, Sirija: 1995., 2005.
Palestina: 1997. 2005.
GI: 2000. 2004.
Jordan, Maroko: 1994., 2004.
Libija: 1995. 2003.
Alžir: 1987. 1998.
Rusija: 2002. 2007.

Izvori: Eurostat, UNSD, NSI

6. TABLICE SPOMENUTE U PRIOPĆENJU

Tablica 1: Glavne karakteristike urbanih, srednjih i ruralnih regija i metro regija

	Urbana regija	Srednje regije	Ruralne regije u blizini grada	Ruralne udaljene regije		Metro regije
Ukupna populacija 2004. u tisućama						
Prosječna godišnja promjena u populaciji 1995.-2004., u promilima						
Udio populacije EU 2004., u %						
Udio BDP-a 2004.						
BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći 2004. EU27=100						
Razlika u BDP po stanovniku (prema paritetu kupovne moći) 2004.-1995. u indeksu						
Podnositelji prijava za patente Europskom uredu za patente po jednom milijunu stanovnika, prosjek 2004.-2005.						
Broj hotelskih kreveta na 1000 stanovnika, 2005.						

Tablica 3: Glavne karakteristike graničnih regija

	Granične regije	Unutarnje granice	Vanjske granice
Ukupna populacija 2004. u tisućama			
Prosječna godišnja promjena u populaciji 1995.-2004., u promilima			
Udio populacije EU 2004., u %			
BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći 2004. EU27=100			
Razlika u BDP po stanovniku (prema paritetu kupovne moći) 2004.-1995. u indeksnim bodovima			
Udio BDP-a 2004.			
Broj hotelskih kreveta na 1000 stanovnika			
Stopa nezaposlenosti, 2005. u %			
Razlika u stopi nezaposlenosti 2000.-2005. u postotnim bodovima			

Tablica 4: Glavne karakteristike planinskih i otočnih regija

	Planinske regije	Otočne regije
Ukupna populacija 2004. u tisućama		
Prosječna godišnja promjena u populaciji 1995.-2004., u promilima		
Udio populacije EU 2004., u %		
BDP po stanovniku prema paritetu kupovne moći 2004. EU27=100		
Razlika u BDP po stanovniku (prema paritetu kupovne moći) 2004.-1995. u postotnim bodovima		
Udio BDP-a 2004.		
Broj hotelskih kreveta na 1000 stanovnika		
Stopa nezaposlenosti, 2005. u %		
Razlika u stopi nezaposlenosti 2000.-2005. u postotnim bodovima		

